

Kao aktivisti Centra za Ljudska Prava (CLJP) sa sedištem u Srbobranu (Szenttamás), prinuđeni smo da saopštimo ozbiljne prigovore u vezi sa izveštajem koji je izdat od strane Ministarstva Unutrašnjih Poslova Republike Srbije (u daljem tekstu: MUP) - a koji se odnosi na međunacionalne incidente u 2005-oj godini -, jer se izveštaj ne podudara sa stvarnim činjeničnim stanjem, i sadrži smešne neistine.

Kao vojvođanska omladina od 2003-e godine neprestano pratimo događaje, i sa potpunom svešću naše odgovornosti izjavljujemo, da zategnutost između nacija i povreda prava, koja proizilaze iz toga nisu prestale, ova vrsta intolerancije je tendenciozno prisutna u našem društvu sve do današnjeg dana. Ali je od samih brojeva puno veća mera zastrašenosti, kao i to da se ova situacija ustalila u našoj okolini. Takođe smo i u brojčanom pogledu ustanovili ozbiljne nedostatke u izveštaju MUP-a Srbije, zato što u 2005-oj godini samo jedan! (1) slučaj priznaju koji se desio na nacionalnoj osnovi. Mi smo sigurni u tom pogledu, da je ovo namerno zavodjenje, jer su od ovog puno više puta prouzrokovali napade protiv mađara na etničkoj osnovi (da ne pričamo o onim brojnim slučajevima, gde se zasigurno ne može dokazati nacionalni motiv, ali iz datih okolnosti se jasno vidi, da se ne radi o incidentima koji su počinjeni iz junaštva, ili zbog uticaja alkohola). Smatramo veoma važnim istaći i to, da pored fizičkih napada (fizički napad se može najadekvatnije iskazati, kao jedan od oblika negativne diskriminacije), a raznim drugim oblicima negativne diskriminacije su izloženi građani mađarske nacionalnosti (problemi u pogledu ostvarivanja dvojezičnosti, diskriminisanost mađara u privredi i ekonomiji, povreda prava u nastavi, školovanju , itd.). Da bi dobili jasniju sliku o sadržaju izveštaja MUP-a Srbije, i da bismo osvetlili nedostatke, smatramo potrebnim da po stavkama procenimo pojedine delove izveštaja (stavljajući izabrane delove izveštaja pod znake navoda).

- ...,Republika i MUP su učinili sve, da obezbedi potpunu sigurnost za sve nacionalne manjine, pod koju spada i mađarska nacionalna manjina u Vojvodini, i u 2005-oj godini se situacija i popravila”, nadalje, da su se: ...,„2005-e godine smanjile međunacionalne napetosti, i da se odbrana i sigurnost svake nacionalne manjine, naročito mađarske, pojačala zahvaljujući saradnji Vlade, Ministarstva za Ljudska i Manjinska Prava, pokrajinskih organa, i verskih i građanskih rukovodilaca”. (MUP)

CLJP: Naspram toga su u više slučajeva napali, prouzrokovali teške fizičke ozlede na omladini mađarske nacionalnosti. U mnogim slučajevima su se pored tuče pojavile i psovke na nacionalnoj osnovi (u ovim slučajevima ako je policija uhvatila počinioca, i onda su pokrenuli samo prekršajni postupak protiv njih), nadalje su se pojavili brojni provokativni grafiti u raznim

mestima Vojvodine gde pretežno žive mađari. Povrh svega bilo je explodiranje ručne granate, koju su počinili pored kuće jednog političkog rukovodioca vojvođanskih mađara, kao i ubistvo jednog mađarskog mladića u Kanjiži (u zadnjem slučaju ne znamo da li su pokrenuli krivični postupak protiv počinioca, čak smo dobili neke nezvanične informacije da se ubica odselio sa ranijeg prebivališta, naspram toga su petoricu temerinskih momaka koji su ozledili jednog mladića srpske nacionalnosti leti 2004-e godine, uhapsili još toga jutra – čak šta više po našim informacijama, petoricu temerinskih momaka su i u zatvoru naneli teške fizičke ozlede). Prilikom rukovanja podataka važno je obratiti pažnju i na činjenicu da u mnogim slučajevima nema zvanične prijave, a više puta ni informacija o pojedinom incidentu ne dospe u zvaničnost.

- ...„Jedan od zadataka MUP-a je da prati dešavanja i da preduzme uticajne mere, ako u društvima mešane nacionalnosti dođe do uznemiravanja reda. Preduzeli su stroge mere, da smanje ozbiljne krivične i manje zločine kod osoba koji potiču iz različitih nacija u mešanim zajednicama, i da obezbede lično i imovinsko osiguranje od svih vrsta pretnja, pod koju se podrazumevaju i međunarodni konflikti...” Tome u korist su učinili sve, npr. pojačana policijska kontrola, gde je to moguće nacionalno mešano sastavljena patrola i druga napredovanja”... „Nema sumnje oko toga, da je srpska policija u sastavu zaista multietnička. I zbog toga, kao i zbog pokazanog međusobnog poštovanja i saradnje između države i nacionalnih manjina, vlada će učiniti sve, da budu predstavljeni u što većem broju u izvršnim organima vlade, podrazumevajući i ministarstvo...” (MUP)

CLJP: O gore navedenim nacionalno mešano sastavljenim patrolama ništa ne znamo, ali sa sigurnošću tvrdimo, da uopšteno u delatnostima policije nisu dovoljno reprezentirani osobe mađarske nacionalnosti. Ovo je takoreći osnovna pojava u Vojvodini, da navedemo samo jedan primer, u našem mestu prebivališta, u opštini Srbobran/Szenttamás, od četrdeset pet (45) policajaca ima samo dvojica (2) koji su mađarske nacionalnosti. Da se samo ponovno prisetimo obećanja Vojislava Koštunice u 2004-oj godini, po kojem će u najkraćem mogućem vremenskom roku stvoriti multietničku policiju!

- ...„Uspeh policije se vidi u tome, da su rešili sve fizičke napade na mađare u 2004-oj i 2005-oj godini, izuzev jednog u 2005-oj godini. Ustanovili su i to, da se samo jedan desio na etničkoj osnovi”... „U ovom specifičnom slučaju je počinilac srpske nacionalnosti ostao u policijskom pritvoru i optužba protiv njega je nacionalno, rasno i versko potpirivanje intolerancije, dok su u

jednom drugom slučaju podneli prijavu protiv manjeg prekršaja. Ustanovili su, da su ovi počinioci skloni konzumiranju alkohola, ometanju mira i izvršenju krivičnih dela". (MUP)

CLJP: Nama je jasno, da su trebali pokrenuti krivični postupak protiv počinioca u puno više od jednog slučaja , jer je bilo i više takvih incidenata, gde je kao motivacija igrala ulogu etnička netrpeljivost, inače u većini slučajeva se ne može jasno iskazati etnička netrpeljivost, ostaje po strani njena verbalna pojava, nego "samo" na krvavo i poluinvalidno biju mađarsku omladinu! Samo nekoliko ćemo napomenuti kao primer, naslovno: „Idite odavde, ovo je Srbija!" (Magyar Szó, 30. maj 2005. , ponedeljak), „Ponovni etnički incident u Temerinu" (Vajdaság Ma, 12. jun 2005.), „ Incident protiv mađara u Temerinu" (Vajdaság Ma, 07. decembar 2005.). Po našim saznanjima je u svakom slučaju pokrenut samo prekršajni postupak protiv počinioca. Dalji važan momenat, da se MUP kod incidenata počinjenih protiv mađara poziva na alkoholno stanje, pokušava time da objasni uzroke slučajeva, pokušava tako namestiti, kao da je ovo samo delo pijanih tinejdžera, ali inače čak i u ovoj situaciji koriste dvojnu meru, jer u slučaju osuđenih temerinskih mladih momaka mađarske nacionalnosti nisu uzeli u obzir pojačano alkoholno stanje! Čak ni to, da je ozleđeni (i) na nacionalnoj osnovi provocirao temerinske mladiće!

- ...„Ovo je jako važno, jer u martu 2003-e godine izdata naredba o uvežbavanju manjinskih prava propisuje, da manjina treba koristiti svoj sopstveni jezik i da na tom jeziku treba biti obavešten. I jezik manjina je u javnom korišćenju. Građanima je dozvoljeno, da pričaju na sopstvenom jeziku, i zbog toga je važno, da višejezično osoblje bude angažovano u javnim službama"... „I u ličnim kartama (i drugih dokumenata) na jeziku manjina u originalnom navode imena." (MUP)

CLJP: Ovo ustanovljenje naravno jako lepo zvuči, ali treba znati, da u stvarnosti ovo uopšte nije tako. Na brojnim mestima mešane nacionalnosti nema mađarskog radnika u državnim firmama I javnim službama, ili u samo jako malom odnosu, ali svakako ne odgovara nacionalnim odnosima građana. Ponovo pominjemo samo najbliži primer, Srbobran / Szenttamás, gde smo pripremili statistički pokaz o tome, u kakvim procentualnim odnosima su zastupljeni građani mađarske nacionalnosti u državnim ustanovama (ubrzo ćemo i u vezi drugih naselja u Vojvodini pripremiti slične statistike, podatke ćemo naravno objaviti i najširoj javnosti). Naprimer u poštanskoj administraciji nema ni jednog radnika mađarske nacionalnosti, ima svega dva mađarska poštara, kod meštanske komunalne firme od šezdeset sedam (67)

radnika ima svega deset – dvanaest (10-12) mađarske nacionalnosti, a njihovu većinu koriste za kopanje grobnica, a u Skupštini Opštine od pedeset pet (55) radnika je svega sedam (7) mađara (u Srbobranu je procentualni odnos mađara 35-40%). Oko dvojezičnih meštanskih tabli smo takođe imali ozbiljnih problema u našem mestu prebivališta, jer opština jako dugo vremena nije htela postaviti table sa tradicionalnim mađarskim imenom. Mesto i sada ima, kao neko polurešenje, meštanske table koje su ustvari dvojezične, ali u pogledu oblika, forme ne odgovaraju propisima. Ličnu kartu na mađarskom jeziku izdaju samo za novac, očigledno ne moramo detaljno izlagati, da u pogledu ekonomskih / finansijskih problema, odnosno u stanju zastoja i nazadovanja, gde žive (i) građani mađarske nacionalnosti, ovu “uslugu” samo jako malo njih mogu platiti.

...„Da bi se privikao međunarodnim i domaćim pravnim zahtevima, koje se odnose na odbranu manjinskih prava, i zvanični organi i policija stupe i rade po zakonu, u novembru 2005-e godine je MUP odobrio jedan plan koji se na to odnosi “Praksa i odbrana prava nacionalnih manjina: Pravila reda u multietničkim zajednicama”. Ovo su koristili u punoj meri. (MUP)

CLJP: O ovom planu nažalost nismo čuli, a još manje smo osetili njegovo pozitivno dejstvo u praksi.

30.03.2006.

CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA, Srbobran / Szenttamás